

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Dediščine, dediščinski procesi in prakse na Slovenskem
Course title:	Heritages, heritage processes and practices in Slovenia

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Dediščine in dediščinski procesi v kritični perspektivi	Brez letnika	/
Comparative study of ideas and cultures, doctoral study 3 rd cycle	Heritages and heritage processes in a critical perspective	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: P087-26

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Špela Ledinek Lozej

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za vključitev v delo ni posebnih pogojev. Priporoča se predhodno poznavanje temeljnih teorij ter raziskovalnih metod s področij etnologije, antropologije, folkloristike, kulturnih, dediščinskih ali sorodnih študij.

Prerequisites:

There are no specific prerequisites. However, prior knowledge of basic theories and research methods in ethnology, anthropology, folklore studies, cultural heritage studies, or related fields—is recommended.

Vsebina:

1. Kako misliti dediščino – pregled raziskovalnih paradigem:

- Disciplinarni razločki in interdisciplinarni pristopi – od varstva spomenikov in muzeologije do heritologije in (kritičnih) dediščinskih študij;
- Onkraj esencionalizmov – konstruktivistična in performativna paradigma;
- Večperspektivnost – alternativni glasovi in avtorizirani dediščinski diskurz.

2. Zgodovinski pregled institucionalizacije dediščine na Slovenskem v primerjavi s sosednjimi območji in svetovnimi procesi:

Content (Syllabus outline):

1. Conceptualizing heritage – overview of the research paradigms:

- Disciplinary differences and interdisciplinary approaches – from preservation of monuments and museology to heritology and (critical) heritage studies
- Beyond essentialisms – constructivist and performative paradigms;
- Multiperspectivity – alternative voices and authorised heritage discourse.

2. Historical overview of heritage institutionalization in Slovenia (in comparison to neighbouring countries and world processes):

- Predzgodovina dediščine – muzeološko, konservatorsko, dokumentarno in ljubiteljsko varovanje kulturnih prvin;
- Institucionalizacija dediščine – Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (1972) in njen vpliv na nacionalno zakonodajo;
- Demokratizacija dediščine – Konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine (2003) kot poskus pluralizacije dediščine in opolnomočenja nosilcev.

3. Pregled upravljanja in (iz)rabe dediščine:

- Dediščinski registri – pregled seznamov dediščine ter premislek o taksonomiji dediščine, razmerjih (družbene) moči pri registraciji in znamčenju dediščine ter o posledicah unescoizacije in drugih oblik dediščinskega znamčenja;
- Dediščina v identitetnih politikah nacionalizacije, regionalizacije in (g)lokalizacije – dediščina in istovetnost;
- Predstavljanje/zastopanje in poustvarjanje dediščine;
- Dediščina kot ekonomski potencial (predvsem v turistični industriji, pa tudi v drugih gospodarskih panogah – kmetijstvo, obrt, živilska industrija, oglaševanje).

4. Izbrana poglavja:

- Dediščina in snovnost
- Dediščina v digitalnem okolju
- Prehranjevanje in dediščinski procesi
- Stanovanjska arhitektura in dediščinski procesi
- Dediščina in ekonomski razvoj
- Dediščine na dinamičnih obmejnih območjih
- Dediščine v mobilnem svetu
- Dediščinjenje prostora
- Dediščina kot skupno dobro

- Heritage prehistory – museological, conservation, and documentary preservation of cultural elements;
- Institutionalization of heritage – Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972) and its impact on national legislation;
- Democratization of heritage – Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003) as an attempt towards its pluralisation and the empowerment of bearers.

3. Overview of heritage management and (ab)use:

- Heritage registers – overview of heritage lists and a reflection on taxonomy, the power relations involved in the registration and branding of heritage, and the consequences of unescoization and other forms of heritage branding;
- Heritage in the identity policies of nationalization, regionalization and (g)localization – heritage and identity;
- Representation and reproduction of heritage;
- Heritage as economic potential (most notably in the tourism industry, as well as in other economy fields – agriculture, craft, food business, marketing).

4. Selected chapters:

- Heritage and materiality
- Heritage in the digital environment
- Foodways and heritage
- Dwelling culture and heritage
- Heritage and economic development
- Heritage in the mobile world
- Heritagization of landscape
- Heritage as commons

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Adell, N., Bendix, R. F., Bortolotto, C., Tauschek, M. (ur.) 2015. Between Imagined Communities and Communities of Practice, Participation, Territory and the Making of Heritage. Göttingen Studies 8. Göttingen: University of Göttingen.
- Bendix, R., Eggert, A., Peselmann, A. (ur.) 2012. Heritage Regimes and the State. Göttingen Studies 6. Göttingen: University of Göttingen.

- Bofulin, M. 2022. Heritagization of Chinese Migration: From Binaries to Connections. *Asian Studies* 10 (26)/2: 385-396, <https://journals.uni-lj.si/as/article/view/10437/10200>, doi: 10.4312/as.2022.10.2.385-396.
- Čebroň Lipovec, N., Svetina, M. 2025. Vrednosti in vrednote: Razmislek o rabi temeljnih pojmov v interdisciplinarnem delu konservatorske stroke. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva* 65/1: 27–36, <https://cdn2.domdesign.com/users/SEDDrustvo/Site/sites/sed-drustvo.si/modules/Domino/Files/glasnik-slovenskega-etnoloskega-drustva-65-1-2025-2.pdf>.
- Delak Koželj, Z. 2009. *Etnologija in varstvo naravne in kulturne dediščine*. Ljubljana: Zavod za varstvo kulturne dediščine.
- Dolžan Eržen, T., Slavec Gradišnik I., Valentinčič Furlan N. (ur.). 2014. *Interpretacije dediščine*. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo.
- Graham, B. J., Howard, P. (ur.) 2008. *The Ashgate Research Companion to Heritage and Identity*. Burlington: Ashgate Pub. Co.
- Harrison, R. 2013. *Heritage: Critical Approaches*. New York: Routledge.
- Hazler, V. 1999. *Podreti ali obnoviti?: zgodovinski razvoj, analiza in model etnološkega konservatorstva na Slovenskem*. Ljubljana: Rokus.
- Heriskop. <https://dediscina.zrc-sazu.si/sl/home/>.
- Hobsbawm, E. J., Ranger, T. O. (ur.) 1983. *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hudales J., Visočnik, N. (ur.). 2005. *Dediščina v očeh znanosti*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.
- Hudales J., Visočnik, N. (ur.). 2005. *Dediščina v rokah stroke*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.
- Jezernik B. 2010. *Kulturna dediščina in identiteta*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.
- Kockel, U., Nic Craith, M. 2007. *Cultural Heritage as Reflexive Traditions*. Houndmills, Basingstoke in New York: Palgrave Macmillian.
- Ledinek Lozej, Š. 2017. *Local Cultural Heritage Collections from the Slovenian-Italian Border Region*. V: Pinton, S., Zagato, L. (ur.): *Cultural Heritage, Scenarios 2015–2017 (Sapere l'Europa, sapere d'Europa 4)*. Venezia: Edizioni Ca Foscari, 607–622.
- Ledinek Lozej, Š., Rogelja Caf, N. 2025: *Heritage on the margins?: Central and Eastern European perspectives*. *Traditiones* 54/1: 7–16, doi: 10.3986/Traditio2025540101.
- Lowenthal, D. 1985. *The Past is a Foreign Country*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Macdonald, S. 2003. *Museums, National, Postnational and Transcultural Identities*. *Museum and Society* 1, 1–16.
- Macdonald, S. 2013. *Memorylands: Heritage and identity in Europe Today*. London, New York: Routledge.
- Pisk, M. 2023. *Folkloristika in kritično preučevanje dediščine = Folkloristics and critical heritage studies*. *Svetovi* 1/1: 82-96, <https://journals.uni-lj.si/svetovi-worlds/article/view/11405/11943>.
- Rogelja Caf, N., Bofulin, M., Pipan, P. 2023. *Fish stories between past and future: Competing and complementary heritage imaginaries in the Northeast Adriatic*. *Maritime studies* 22/3, <https://link.springer.com/article/10.1007/s40152-023-00327-z>, doi: 10.1007/s40152-023-00327-z.
- Smith, L. 2006. *Uses of Heritage*. New York: Routledge.
- Smith, L. 2012. *A Critical Heritage Studies?* *International Journal of Heritage Studies* 18/6, 533–540.
- Smith, L., Akagawa, N. 2009 (ur.). *Intangible Heritage*. London: Routledge.

- Sonkoly, G., Vahtikari, T. 2018. Innovation in Cultural Heritage Research: For an Integrated European Research Policy. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Tschofen, B. 2012. Heritage – Contemporary Uses of Culture Beyond the Everyday. Challenging Ethnography and Cultural Analysis. Traditiones 41/2: 29–40.
- Terčon, N., Vidrih Perko, V. (ur.) 2017. Muzeji, dediščina in kulturna krajina = Museums, heritage and cultural landscape: Zbornik = Acta. Radovljica: Slovensko muzejsko društvo; Ljubljana: Skupnost muzejev Slovenije; Celje: ICOM Slovenija.
- Tunbridge, J. E., Ashworth, G. J. 1996. Dissonant Heritage: The Management of the Past as a Resource in Conflict. Chichester: J. Wiley.
- Židov, N. Jerin, A. 2017. Varovanje nesnovne kulturne dediščine v Sloveniji. Ljubljana: Slovenski etnografski muzej

Cilji in kompetence:

Pri predmetu se bodo slušatelji in slušateljice seznanili s historičnim pregledom teoretskih podmen razumevanja in empiričnega rokovanja z dediščino ter s sodobnejšimi procesualnimi in večperspektivnimi razumevanji dediščinskih praks in procesov. Med najpomembnejšimi izobraževalnim smotri je razumeti tvorjenje dediščine oz. dediščinjenje v povezavi s praksami in procesi (kolektivnega, pa tudi osebnega) spominjanja (in pozabljanja) ter z razvojnimi (v prvi vrsti identitetnimi in gospodarskimi) politikami in njim lastnimi razmerji moči. Študentje bodo spoznali zgodovino dediščinskega diskurza na Slovenskem, temeljne disciplinarne razločke in paradigmatske obrate razumevanja in preučevanja dediščine in dediščinskih procesov v humanistiki, ter na podlagi študij primerov in lastnega razmisleka o izbranih primerih pridobili kompetenco prepoznavanja, razlaganja in razločevanja tvornih in razdiralnih podmen in namer dediščinskih praks.

Objectives and competences:

This course familiarizes students with an overview of the theoretical paradigms and empirical perspectives of heritage engagement, as well as the more recent processual and multiperspective understandings of heritage practices and processes. The central learning objectives of the course include the understanding of heritage-making in connection with practices and processes of (collective, and also personal) remembrance (and forgetting), and development policies (pertaining to identity or economics) with their inherent power dynamics. Students learn the history of heritage discourses in Slovenia, consider the main disciplinary differences and paradigmatic turns of conceptualizing and theorizing heritage in the humanities, and, based on case studies and their own empirical work, acquire the competencies of recognition, interpretation and discernment of productive and non-productive assumptions, motivations and intentions of heritage practices.

Predvideni študijski rezultati:

Študentke in študenti dobijo:

1. vpogled v različne paradigme proučevanja dediščine in dediščinskih procesov;
2. historični pregled uveljavljanja dediščine in dediščinskih praks;
3. so opremljeni za analizo oziroma interpretacijo dediščinskih praks ter in procesov ter za ozaveščeno rokovanje z izbrano prvino dediščine.

Intended learning outcomes:

Students are:

1. familiarized with different research paradigms – from various disciplinary traditions to critical heritage studies;
2. get historical overview of de heritage and heritage-making development;
3. are equipped to analyze or interpret heritage practices and processes and consciously handle the selected heritage element.

Metode poučevanja in učenja:**Oblike dela:**

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- Druge vrste nastopov študentov
- "Terenske vaje" (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

Learning and teaching methods:**Types of learning/teaching:**

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Different presentation
- Field work (e.g. company visits)
- Inviting guests from companies

Načini ocenjevanja:

Daljši pisni izdelki
Javni nastop ali predstavitev
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)

Delež (v %) /
Weight (in %)

60
20
20

Assessment:

Long written assignments
Presentations
Final examination (written/oral)

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Ledinek Lozej, Š.: Collaborative inventory: a participatory approach to cultural heritage collections. V: NARED, Janez (ur.), BOLE, David (ur.). *Participatory research and planning in practice*, (The urban book series, ISSN 2365-757X). Cham (Switzerland): Springer Open. cop. 2020, pp. 121-131, doi: 10.1007/978-3-030-28014-7_8.
- Godina-Golija, M., Ledinek Lozej, Š.: Pomen in cilji projektov ohranjanja dediščine prehrane: Register nesnovne kulturne dediščine, Etnofolk in AlpFoodway [The Importance and Objectives of Projects Aimed at Safeguarding Food Heritage: Register of the Intangible Cultural Heritage, Etnofolk and AlpFoodway]. *Etnolog*, 28, 2018, pp. 85–103.
- Ledinek Lozej, Š., Rogelja Caf, N.: Heritage on the margins?: Central and Eastern European perspectives. *Traditiones*, 2025, 54/1, pp. 7–16, doi: [10.3986/Traditio2025540101](https://doi.org/10.3986/Traditio2025540101).
- Ledinek Lozej, Š., Razpotnik Visković, N.: Branding, labelling and certification: Geographical and anthropological insights. *Acta geographica Slovenica*, 62/2, 2022, pp. 51-61. <https://ojs.zrc-sazu.si/ags/issue/view/873/398>, doi: 10.3986/AGS.11265.
- Pisk, M., Ledinek Lozej, Špela. Cross-border landscape as heritage?: insights from Slovenian borderlands. V: PETTENATI, Giacomo (ur.). *Landscape as heritage: international critical perspectives*. London; New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2023, pp. 136–147, doi: [10.4324/9781003195238-12](https://doi.org/10.4324/9781003195238-12).
- Ledinek Lozej, Š., Pisk, M.: Collections, walks, and cultural landscapes : Slovenian-Italian cross-border heritage initiatives. *Traditiones: Zbornik Inštituta za slovensko narodopisje*, 50/1, 2021, pp. 79-105. <https://ojs.zrc-sazu.si/traditiones/article/view/10519/9681>, doi: 10.3986/Traditio2021500106.